

Innspill til Innlandsstrategien fra nettverket Digital Innlandet

Innledning

Innlandsstrategien beskriver utviklingstrekk, utfordringer og muligheter det nye fylket står overfor, og det er foreslått langsiktige utviklingsmål som skal gi føringer for prioriteringer og ønsket utvikling. Det er også en tydelig kobling til nasjonale forventninger og til FNs bærekraftsmål.

Digital Innlandet slutter seg til de langsiktige målene om bærekraftig ressursforvaltning, levende lokalsamfunn, samt at flere aktører skal oppnå større nasjonal betydning og synlighet. Dette er gode overordnede målsettinger for det nye fylket.

Innlandet er et geografisk stort fylke, og det er variert og mangfoldig. Av kunnskapsgrunnlaget framgår det at det både ligger store utfordringer og mange muligheter i utviklingen av Innlandet framover. Digital teknologi er nøkkelen til og forutsetningen for den pågående digitale transformasjonen av samfunnet, samt en viktig forutsetning for grønn og bærekraftig omstilling. Digitalisering griper inn i alle sektorer og bransjer, og digitaliseringen har stor betydning for samfunns- og næringsliv. Digital Innlandet mener at en målrettet satsing på digital omstilling kan styrke Innlandets muligheter og være med på å løse noen av de utfordringer Innlandet står overfor.

I lys av dette mener Digital Innlandet at digitalisering må adresseres tydeligere i Innlandsstrategien. Nedenfor er noen perspektiver Digital Innlandet mener det er viktig at tas med inn i Innlandsstrategien og fylkets regionale planer.

Digitalisering endrer samfunnet

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet ble det i 2017/18 utarbeidet en strategi som skal bidra til å gi norsk næringsliv et digitaliseringsløft. Digital21 og tiltakene er nærmere presentert her: <https://digital21.no/> Digitalisering vil framover være svært viktig for å sikre konkurransekraft. Digital21s styringsgruppe foreslår i rapporten 64 tiltak som skal løfte norsk næringslivs evne til å utvikle og ta i bruk ny teknologi og nye løsninger i takt med digitaliseringen av samfunnet.

Digitalisering handler om de nye mulighetene de digitale teknologiene gir til å forbedre, fornye og skape nytt. Det kan være alt fra å effektivisere operasjonelle prosesser til å ta i bruk grensesprengende teknologi for å levere produkter, varer eller tjenester på helt nye måter. Derfor handler ikke digitalisering bare om teknologi, men like mye viljen og evnen til endring (ref. Digital21). Ett eksempel er hvordan digital teknologi har endret arbeidslivet som følge av korona pandemien.

Den utviklingen som digitalisering representerer åpner for at virksomheter kan gå inn i nye markeder og tilby nye tjenester og løsninger i disse markedene, eller de kan levere det samme som andre har gjort – men på en helt ny måte. Dette betyr både at bedrifter vil oppleve konkurranse fra nye og andre aktører, samtidig som det gir muligheter for eksisterende aktører til å ta i bruk ny teknologi og nye løsninger for å styrke egen konkurransekraft og at det kan skapes løsninger som har høyere kvalitet og bedre funksjonalitet.

Læring på tvers av fag, næringer og bransjer

Innlandet har allerede ledende posisjoner knyttet til bestemte områder innen teknologi. Et karakteristisk trekk ved digitalisering er at den skjer og utvikles uavhengig av tradisjonelle næringer og sektorer. Digital teknologi og løsninger utvikles og anvendes på tvers av bransjer og sektorer. Samtidig ser vi at det er en tradisjon for at de fleste næringer opererer og samhandler mest innenfor egen sektor. Digitaliseringen fører med seg et behov for å etablere strukturer som bryter

silotenkningen og gjøre det enklere for bedrifter og bransjer å lære av beste praksis i andre bransjer. Vi kan ikke løse utfordringene og utnytte mulighetene gjennom å operere parallelt innenfor de næringene eller organiseringene vi er kjent med. Vi må tenke annerledes om organisering og vi må bygge kompetanse på tvers. Da slipper vi at hver enkelt bransje må «finne opp hjulet».

Innlandet har flere store næringer som er viktige for verdiskaping og arbeidsplasser. Bedriftene øker sin produktivitet eller styrker sin konkurransekraft gjennom å digitalisere og ta i bruk muliggjørende teknologier. Den betydningen digitalisering har for viktige næringer, må ligge til grunn for en strategi for styrking og utvikling av kompetanse- og teknologiutvikling.

Å jobbe på tvers er kjernen i Digital Innlandets arbeid. Digital Innlandet ønsker å samarbeide med virksomheter, nettverk og klynger i Innlandet om en målrettet og helhetlig satsing hvor Innlandet utvikler ledende posisjoner i skjæringspunktet mellom sektor og teknologiområder. Forutsetningen for å lykkes er spesielt god der hvor det finnes en kobling mellom forsknings- og utdanningsinstitusjoner, flere sterke teknologibedrifter og høy bransjekompetanse.

Digitalisering fremmer bærekraftig vekst og utvikling

Det er mange eksempler på hvordan digitalisering vil prege arbeidet med å nå Innlandets målsettinger framover. Ett eksempel er arbeidet mot å nå FNs bærekraftsmål. Dette kan ikke løses uten utstrakt samarbeid på kryss og tvers gjennom hele samfunnet. Her vil digitalisering spille en helt avgjørende rolle i årene som kommer, både som redskap for å oppnå samling på tvers av bransjer og en utstrakt grad av samarbeid mellom bransjer. En realisering av FNs bærekraftsmål vil i seg selv bli en driver for digitalisering.

Digitalisering og bærekraft må integreres i virksomhetens forretningsmodell, overordnede målsettinger og strategier for å lykkes med transformasjonen. Endrede forretningsmodeller medfører ofte behov for store omstillingsprosesser. Bedrifter som evner å ta i bruk ny teknologi kommer til å få ett forsprang på andre aktører. Bærekraftig digitalisering handler også om virksomhetens evne til å se hvordan teknologi kan skape muligheter for utvikling av nye produkter og tjenester, samt forbedring av eksisterende.

Helsesektoren er en av de største i Innlandet. Det brukes betydelige ressurser på helse og omsorg pr innbygger, og kostnadene vokser raskt. Innlandet er den regionen som først treffes av «aldersbølgen» og har utfordringer med store avstander geografisk. Dagens modell er ikke bærekraftig og det ligger et betydelig potensial i å tenke nytt rundt helse og omsorg, både når det gjelder produktivitetsøkning (uten at kvaliteten på tjenestene faller), og for næringslivet som leverandør av innovative produkter og tjenester. Bedre utnyttelse av blant annet data og digitale plattformer til mer agile og adoptive prosessforbedringer er fordeler som kan nevnes.

Digital kompetanse og arbeidsplasser

Sparebank1 Østlandet slår i sitt [Konjunkturbarometer for 2017](#) fast at IKT-næringen er en vekstfaktor i Innlandet. Næringen kunne rapportere om høy omsetningsvekst og verdiskaping de siste fem årene. Omsetningen vokste med 14 prosent fra 2015 til 2016, mot 8 prosent for det øvrige næringslivet i Innlandet. I en [rapport fra 2018 skriver Menon](#) at «IKT-næringen har høyere lønnsvegne og er mer lønnsom, innovativ og produktiv enn de fleste andre næringer. Den utgjør en viktig støttenæring for mange andre næringer og bidrar trolig til høy IKT-kompetanse og IKT-innovasjon i norsk næringsliv».

I tillegg til utvikling av egen næring bidrar IT-investeringer og digitale prosessforbedringer til å løfte vekstevnen i sentrale næringsgrener i Innlandet. I jordbruk, skogbruk, industri og tjenesteyting skaper digitale prosessforbedringer mulighet for høyere verdiskaping. IKT-næringen og utviklingen av

arbeidsplasser innenfor denne bør derfor være et viktig satsingsområde for Innlandet fylkeskommune framover.

Innlandet trenger en digitaliseringsstrategi

Digital Innlandet er glad for å se at digitalisering og teknologi er nevnt i Innlandsstrategien, og at digital infrastruktur har fått en sentral plass, men mener det digitalisering bør løftes enda tydeligere fram i arbeidet med utviklingen av Innlandet. Formålet med Digital Innlandet er å øke tilgjengeligheten til digital kompetanse og digitale muligheter, og i samarbeid med personer, bedrifter og organisasjoner skape bedre forutsetninger for vekst og utvikling i Innlandet. Digital Innlandet håper Innlandet fylkeskommune vil bruke nettverket aktivt framover til å være med på å utforme en digitaliseringsstrategi som vil gjøre Innlandet attraktivt for både IKT- og teknologibedrifter og for alle som er opptatt av å knytte seg opp mot innovative og nyskapende miljøer.